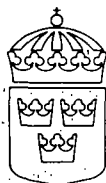

Kulturutskottets betänkande

1988/89:KrU9

TV-avgiften

1988/89
KrU9

Sammanfattning

Riksdagen har våren 1987 godkänt att uppbörden av TV-avgifter och avgiftskontrollen skall skötas av Sveriges Radio i stället som för närvarande av televerket. Verksamheten skall bedrivas genom Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB), som är ett dotterbolag till Sveriges Radio AB. I den i detta betänkande behandlade propositionen framläggs bl.a. förslag till lag om TV-avgift. Avgiften föreslås bli enhetlig för färg-TV-mottagare och svartvita mottagare. Den som är innehavare av svartvit TV får avgiften höjd till den nivå som gäller för färg-TV. Även statliga myndigheter skall betala TV-avgift men endast för var tionde mottagare. Den föreslagna nya lagen innehåller vidare bl.a. att RIKAB:s beslut att påföra någon avgift skall – utan domstolsprövning – få verkställas om avgiften är obetald och förfallen till betalning.

Utskottet tillstyrker regeringens lagförslag och övriga förslag i propositionen.

Vid propositionen har fogats sex reservationer och ett särskilt yttrande.

Propositionen

Regeringen har i proposition 1988/89:18 (utbildningsdepartementet) föreslagit riksdagen att

dels anta i propositionen framlagda förslag till

1. lag om TV-avgift,
2. lag om ändring i lagen (1978:478) om avgift för innehav av televisionsmottagare,
3. lag om ändring i radiolagen (1966:755),
4. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
5. lag om ändring i lagen (1988:836) om ändring i sekretesslagen (1980:100),
6. lag om ändring i lagen (1987:519) om riksrevisionsverkets granskning av statliga bolag och stiftelser,

dels godkänna vad som i övrigt förordats i propositionen i fråga om avgiftskontrollen (avsnitt 5.7.6),

dels godkänna vad som i propositionen förordats i fråga om finansieringen av rundradiorörelsens lånebehov (avsnitt 5.8.3),

dels bemyndiga regeringen, eller efter beslut av regeringen televerket, att till Sveriges Radio AB utbetala till televerket anvisade avgiftsmedel för uppbörd och kontroll (avsnitt 5.8.3).

1988/89:KrU9

Lagförslagen, vilka lagts fram efter hörande av lagrådet, har intagits i *bilaga 1* till betänkandet.

Motionerna

1988/89:Kr1 av Charlotte Cederschiöld (m) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att den som kan mottaga TV-sändningar från Sveriges Radio-koncernen skall betala avgift till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag (RIKAB),

2. att riksdagen beslutar att skyldighet att betala TV-avgift inte gäller den som har en mottagare som inte kan användas för att ta emot TV-program från Sveriges Radio-koncernen.

1988/89:Kr2 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att obetalda mottagaravgifter inte skall kunna drivas in utan föregående prövning av domstol i enlighet med vad som i motionen anförts,

2. att riksdagen beslutar att Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag (RIKAB) inte skall äga rätt att pålägga avgiftsskyldiga en tilläggsavgift på 40 % på krävt belopp i enlighet med vad som i motionen anförts,

3. att riksdagen beslutar att RIKAB:s beslut skall kunna överklagas hos kammarrätt utan föregående omprövning hos RIKAB i enlighet med vad som i motionen anförts,

4. att riksdagen beslutar att den övre gränsen för belopp som RIKAB av administrativa skäl får underlåta att återbetala skall vara 25 kr.

Ärendets beredning

Utskottet har i ärendet inhämtat yttrande från lagutskottet (1988/89:LU3y). Yttrandet fogas vid betänkandet som *bilaga 4*.

Utskottet

Propositionens bakgrund och huvudsakliga innehåll, m.m.

Efter förslag av regeringen godkände riksdagen våren 1987 att uppbörden av avgifter för innehav av televisionsmottagare skall ske i ett separat system skilt från uppbörden av teleavgifter och att huvudmannaskapet för detta och avgiftskontrollen skall skötas av Sveriges Radio i stället som för närvarande av televerket (prop. 1986/87:100 bil. 10, KrU 1986/87:11, rskr. 1986/87:197). Enligt beslutet skall Sveriges Radio ha övertagit uppgifterna senast den 1 januari 1990. Sveriges Radio AB (SR) skall bedriva den nya verksamheten genom ett särskilt dotterbolag, Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB).

Frågan om RIKAB:s behov av verksamhetsmedel kommer att behandlas i den av regeringen aviserade propositionen om Sveriges Radios verksamhet m.m. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att förslaget till förändringar i

fråga om uppbörd och avgiftskontroll lades fram mot bl.a. den bakgrunden att under övergångsfasen uppkomna extrautgifter inte skulle belasta radiofonden. Även utskottet ansåg detta angeläget.

I den nu aktuella propositionen föreläggs riksdagen förslag till lag om TV-avgift och till följdändringar i vissa lagar. Riksdagen föreslås vidare godkänna *dels* vad som i propositionen föreslagits om avgiftskontrollen, i den mån detta inte omfattas av den föreslagna lagstiftningen, *dels* vad som i propositionen förordats i fråga om finansieringen av rundradiorörelsens lånebehov, *dels och* att bemyndiga regeringen, eller efter beslut av regeringen televerket, att till Sveriges Radio AB utbetala till televerket anvisade avgiftsmedel för uppbörd och kontroll.

Propositionen innebär bl.a. följande förändringar i avgiftsuttaget.

- TV-avgiften blir enhetlig för färg-TV-apparater och svartvita mottagare. På grund av detta kommer de som i dag betalar för enbart svartvit TV att få avgiften höjd till den nivå som gäller för färg-TV.
- Varje statlig myndighet blir skyldig att betala TV-avgift men endast för var tionde mottagare som myndigheten innehar.
- Avgiftsskyldigheten för mottagare i hotell- och pensionatsrörelser ökar till en avgift för var tionde mottagare. Denna regel kommer också att gälla för undervisningsområdet.

RIKAB:s beslut att påföra någon en avgift skall få verkställas om avgiften är obetald och förfallen till betalning.

Förvaltningslagen (1986:223) och principen om allmänna handlingars offentlighet skall tillämpas hos RIKAB när bolaget handlägger ärenden om TV-avgifter.

RIKAB skall bedriva avgiftskontroll. Bolaget får därvid använda särskilt pejlinstrument för att ta reda på i vilken utsträckning det finns TV-mottagare i bostäder inom ett visst område (särskild avgiftskontroll).

SR skall utöva det finansiella samordningsansvaret för rundradiorörelsen. Bl.a. skall SR för statens räkning förvalta inbetalda avgiftsmedel. Medlen skall dock placeras på räntebärande räkning hos riksgäldskontoret. Riksgäldskontoret skall tillhandahålla det rörelsekapital som rundradiorörelsen behöver om avgiftsmedlen inte räcker till.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 mars 1989. För tiden till och med utgången av år 1989 skall de nya bestämmelserna tillämpas för de avgiftsskyldiga som RIKAB har fattat beslut om avgiftsskyldighet för. Fram till den tidpunkt då detta skett gäller i princip äldre bestämmelser för en avgiftsskyldig.

Avgiftsskyldighetens omfattning

Enligt förslaget till lag om TV-avgift skall den som innehar en TV-mottagare betala TV-avgift för mottagaren till RIKAB (1 §). Vissa undantag från avgiftsskyldigheten föreslås. Således skall skyldigheten att betala TV-avgift inte omfatta sådana TV-mottagare som på grund av sin konstruktion inte kan användas för att ta emot markbundna rundradiosändningar (4 §). Skyldigheten att betala TV-avgift skall inte heller omfatta TV-mottagare som finns i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i

fortskaffningsmedel, om mottagaren på grund av en särskilt vidtagen åtgärd inte kan användas för att ta emot TV-program (5 §). 1988/89:KrU9

I motion Kr1 (m) framställs yrkanden som innebär att avgiftsskyldigheten skall begränsas i större utsträckning än vad regeringen föreslagit. Motionären erinrar om att TV-avgiften går till finansieringen av SR:s TV-program och anför därför att avgiften endast bör gälla personer som tar emot – eller kan ta emot – dessa program. Motionären nämner olika tänkbara tekniska lösningar på problemet att göra det möjligt att låta en TV-mottagare ta emot satellitsändningar men däremot inte SR:s sändningar.

Utskottet vill framhålla att de flesta TV-mottagare är så konstruerade att de kan användas för att ta emot markbundna rundradiosändningar, däribland sändningar från Sveriges Television AB. I vissa fall är emellertid en TV-mottagare så konstruerad att den kan användas endast för individuell eller kollektiv mottagning av program från satelliter (se prop. s. 47). Propositionens lagförslag innebär att avgiftsskyldighet inte föreskrivs i sådana fall liksom i andra fall där konstruktionen är sådan att mottagaren inte kan användas för att ta emot markbundna rundradiosändningar. Detta framgår av förslaget till 4 § i lagen. Därutöver föreslås, som framgår av redovisningen för förslaget till 5 §, ytterligare undantag från avgiftsskyldigheten, nämligen för vissa TV-mottagare som inte finns i bostäder. Utskottet anser att den avvägning som gjorts i propositionen i fråga om avgiftsskyldighetens omfattning är rimlig. Utskottet avstyrker därför motionen och tillstyrker propositionen i motsvarande del.

Återbetalning till den avgiftsskyldige

Enligt propositionen skall TV-avgift betalas till dess att den avgiftsskyldige skriftligen anmält hos RIKAB att hans innehav av TV-mottagare upphört. Avgift som avser tid efter det att en sådan anmälan har kommit in till bolaget skall betalas tillbaka till den avgiftsskyldige. Om beloppet är lägre än 100 kronor, betalas det dock inte tillbaka (11 § andra stycket).

Utskottet ansluter sig till förslaget att det skall finnas en möjlighet för den avgiftsskyldige att få tillbaka den del av avgiften som avser tiden efter det att han anmält att hans innehav av TV-mottagare upphört. Av administrativa skäl bör dock mindre belopp inte betalas tillbaka. Utskottet anser att den i propositionen valda beloppsgränsen bör godtas. Därmed avstyrks motion Kr2 (m), vari föreslås att RIKAB skall få underlåta att återbetala avgiftsbelopp endast om detta uppgår till högst 25 kr. (yrkande 4).

Tilläggsavgift

Om en TV-avgift inte betalas inom föreskriven tid, skall enligt propositionsförslaget (12 §) RIKAB sända en påminnelse till den avgiftsskyldige med uppmaning att betala inom den tid som bolaget bestämmer. För påminnelsen skall den avgiftsskyldige inom samma tid betala en påminnelseavgift med belopp som regeringen föreskriver.

Enligt 13 § i lagförslaget skall den avgiftsskyldige, om en TV-avgift inte betalas inom den tid som har satts ut i påminnelsen, också betala en

tilläggsavgift inom den tid som bolaget bestämmer. Tilläggsavgiften skall vara 40 procent av avgiftsposten för perioden. 1988/89:KrU9

I motion Kr2 (m) anförts att det inte är rimligt att ena parten i ett fordringsförhållande på grund av för sen prestation drabbas av en sådan merkostnad som förslaget till tilläggsavgift innebär. Det säger sig självt att denna avgift kommer att upplevas som ett straff av den som skall erlägga den. En sådan ordning kan inte godtas, utan RIKAB bör behandlas som andra borgenärer. Motionärerna yrkar därför avslag på förslaget om tilläggsavgift.

Utskottet vill i överensstämmelse med vad som anförts i propositionen framhålla att varje betalningsförsummelse leder till i vart fall ett temporärt intäktsbortfall för RIKAB och rundradiorörelsen, och att om detta bortfall blir besvärande kan det i sig motivera höjningar av TV-avgiften. Det är mot denna bakgrund angeläget att de regler som gäller för betalning av TV-avgift är sådana att systemet görs effektivt. Skyldigheten att betala tilläggsavgifter har föreslagits åvila den som varken har betalat TV-avgiften inom föreskriven tid eller efter påminnelse. Tilläggsavgiften avses alltså drabba endast de klart försumliga avgiftsbetalarna. Med hänsyn till det anförda anser utskottet att RIKAB – som för övrigt saknar rätt att påföra de betalningsskyldiga dröjsmålsränta – skall få ta ut tilläggsavgift i enlighet med vad som föreslås i propositionen. Motionsyrkandet avstyrks således (yrkande 2).

Omprövning av beslut

Enligt förslaget i propositionen skall förvaltningslagen (1986:223) tillämpas när RIKAB handlägger ärenden enligt lagen om TV-avgift. Bolagets beslut om avgiftsskyldighet och om påförande av avgifter kan inte överklagas men skall omprövas av bolaget när den avgiftsskyldige begär det eller det annars finns skäl för det. I de fall en begäran om omprövning görs inom fyra veckor efter det att avgiften skulle ha betalats skall bolaget göra en fullständig prövning och rätta eventuella felaktigheter. Kommer en begäran in efter fyra veckorsperiodens utgång skall beslutet ändras endast om det är uppenbart oriktigt. En begäran om omprövning fritar inte från skyldigheten att betala förfallna avgifter. Bolagets omprövningsbeslut kan överklagas till kammarrätten. Även om ett beslut överklagas, skall bolaget ändra beslutet, om det är uppenbart oriktigt. Denna skyldighet gäller dock inte, om klaganden begär att beslutet tills vidare inte skall gälla eller om bolaget har överlämnat handlingarna i ärendet till kammarrätten.

I motion Kr2 (m) anförts att den som vill överklaga en avgiftsdebitering måste börja med att begära att RIKAB skall ompröva debiteringen och att en sådan ordning är ogynnsammare för den erskilde än vad som gäller enligt förvaltningslagen. Motionärerna uttalar också att om en myndighet enligt förvaltningslagen omprövar beslut torde det ske med juridiskt kompetent personal. Någon sådan garanti finns självfallet inte i fråga om RIKAB. Motionärerna vill att RIKAB:s beslut skall kunna överklagas hos kammarrätt utan föregående omprövning hos bolaget (yrkande 3).

En utgångspunkt för regeringens förslag i här aktuellt avseende är att man bör undvika att onödigtvis belasta domstol med ärenden om avgiftsskyldighet och om påförande av avgifter. De fel som kan uppstå i RIKAB:s beslut,

exempelvis en felaktig avgiftsdebitering, torde i många fall vara sådana att de utan svårighet kan rättas till inom bolaget. Det är enligt utskottets mening motiverat med regler för omprövning som ger långtgående möjligheter för bolaget att rätta egna beslut. Då en avgiftsskyldig menar att bolagets rättstillämpning är fel bör han självfallet kunna få till stånd en domstolsprövning, om han inte kunnat få till stånd en ändring av det aktuella beslutet genom hänvändelse till bolaget.

Beträffande den genom motionen aktualiserade jämförelsen med reglerna i förvaltningslagen finns skäl anförda följande. Förslaget i propositionen innebär i de fall en begäran om omprövning görs inom fyra veckor efter det att avgiften skulle ha betalats att bolaget har en mera vidsträckt skyldighet att ompröva sitt beslut än vad som följer av förvaltningslagen. Enligt sistnämnda lag krävs att det meddelade beslutet är uppenbart oriktigt medan det – som angetts i det föregående – enligt propositionens förslag till lag om TV-avgift alltid skall ske en fullständig prövning av beslutet. Efter fyra-veckorsperiodens utgång gäller samma regel som enligt förvaltningslagen, nämligen att beslutet skall ändras endast om det är uppenbart oriktigt. Omprövningsskyldigheten enligt förvaltningslagen gäller även om beslutet överklagas, något som får ske också i de fall då någon omprövning inte begärts dessförinnan.

Enligt utskottets bedömning ger den i propositionen föreslagna regleringen av möjligheterna att få en prövning till stånd av beslut som fattats av bolaget goda möjligheter för den avgiftsskyldige att utan omgång få rättelse till stånd av felaktiga beslut. Med hänsyn till att bestämmelserna om avgiftsskyldigheten är förhållandevis enkla torde det inte finnas anledning räkna med något större antal rättstvister, som behöver prövas av domstol. Då en möjlighet till sådan prövning kommer att finnas och därtill utan någon begränsning kan utnyttjas om det behövs, tillstyrker utskottet propositionens förslag och avstyrker motionen i motsvarande del (yrkande 3). Vid sin bedömning utgår utskottet från att bolaget kommer att ha tillgång till väl kvalificerad personal för handläggning av de här aktuella besluts- och omprövningsärendena.

Verkställighet

Ett beslut av RIKAB om påförande av avgifter skall anses som beslut av förvaltningsmyndighet och får verkställas om avgiften är obetald och förfallen till betalning. Hos kronofogdemyndigheten skall indrivningen av avgifter handläggas som allmänt mål. Regleringen innebär att bolaget – till skillnad från vad som för närvarande gäller i fråga om televerkets uppbördsverksamhet – inte behöver utverka någon exekutionstitel från domstol, och kronofogdemyndigheten kan därför vidta exekutiva åtgärder direkt på grundval av bolagets beslut. Att den avgiftsskyldige begärt omprövning eller överklagat ett omprövningsbeslut hindrar inte verkställighet; kammarrätten kan dock förordna att vidare verkställighet inte skall ske. Däremot får exekutiva åtgärder inte vidtas förrän bolaget fullgjort sin skyldighet att sända ut betalningspåminnelse.

Kritik mot den föreslagna ordningen att RIKAB:s beslut skall bli omedelbart verkställbara framställs i motion Kr2 (m). Enligt motionärerna

kan en sådan ordning inte godtas av hänsyn till den enskildes rättssäkerhet, och de yrkar därför att lagförslaget ändras så att obetalda mottagaravgifter inte får drivas in utan föregående domstolsprövning.

Frågan om verkställighet av avgiftsbeslut behandlades i samband med att riksdagen år 1987 fattade beslut om organisationen av avgiftsuppbörden. I proposition 1986/87:100 bil. 10 (s. 501) anförde föredragande statsrådet att vissa förändringar i juridiskt avseende borde vidtas. Ändringarna hade samband med att obetalda TV-avgifter inte enligt gällande regler kan drivas in utan föregående prövning av domstol. Statsrådet ansåg att mottagaravgiften i och med den nya ordningen normalt sett borde kunna drivas in omedelbart och att detta innebar att man kunde undvika att belasta domstolsväsendet med en rad beslut om obetalda avgiftsräkningar. Vad föredragande statsrådet anförde i bl.a. detta hänseende godkändes av riksdagen (KrU 1986/87:11).

Med anledning av vad motionärerna anført om rättssäkerhetsaspekterna pekar lagutskottet i sitt yttrande på att uppbörden av TV-avgifter utgör en förvaltningsuppgift och att enligt gällande rätt beslut i förvaltningsärenden, som medför förpliktelser för enskilda, i många fall kan verkställas utan att allmän domstol behöver fastställa förpliktelsen.

Lagutskottet fortsätter.

Någon principiell nyhet innebär alltså inte propositionen. Att det är ett aktiebolag och inte en myndighet som nu anförts utgör uppbörden av mottagaravgiften bör inte utesluta att besluten i avgiftsärenden blir omedelbart verkställbara i synnerhet som förvaltningslagen liksom andra regler som gäller vid myndighetsutövning skall tillämpas när bolaget handlägger avgiftsärenden. Det sistnämnda innebär bl.a. att staten kan bli skadeståndsskyldig för fel eller försummelser i uppbördsverksamheten enligt de särskilda reglerna i skadeståndslagen (1972:207) om det allmännas skadeståndsansvar vid myndighetsutövning. I sammanhanget bör också påpekas att det redan i dag finns regler som medger att olika privaträttsliga associationers beslut får verkställas utan föregående domstolsprövning.

Med hänsyn till det anförda kan utskottet – till skillnad från motionärerna – inte finna anledning för riksdagen att nu frångå sin tidigare inställning till frågan om omedelbar verkställighet. När det gäller den närmare utformningen av de nya reglerna konstaterar utskottet att de bör ge goda förutsättningar för att uppbördsverksamheten kan bedrivas rationellt. Önskvärdheten av effektivitet i verksamheten måste emellertid vägas mot de avgiftsskyldigas intresse av att inte bli utsatta för exekutiva åtgärder i andra fall än då det framstår som nödvändigt. Utskottet vill därför kraftigt stryka under att möjligheten till omedelbar verkställighet måste utnyttjas med försiktighet och omdöme och bör tas i anspråk först sedan den avgiftsskyldige givits rimliga möjligheter att fullgöra sina förpliktelser. Vid tillämpningen av de nya reglerna bör därför iakttas att påminnelser om betalningsskyldighet inte bör sändas ut förrän den avgiftsskyldige i någon mer väsentlig mån dröjt med betalningen. Efter mönster av bestämmelserna i inkassolagen (1974:182) bör den avgiftsskyldige också alltid ges en skälig frist för betalning efter utsändandet av påminnelsen. Vid bestämmandet av betalningsfristen bör hänsyn tas till infallande semesterperioder, helger och liknande omständigheter av betydelse. Sådana omständigheter bör föranleda en mer generös frist än vad som normalt tillämpas. Vidare bör – utom i fall då den

betalningsskyldige genom upprepade försummelser visat sin betalningsovilja – exekutiva åtgärder inledas först sedan det visat sig att den avgiftsskyldige inte begärt omprövning inom den ovan berörda fyraveckorsfristen. Utskottet vill även framhålla att enstaka betalningsförsummelser inte bör få föranleda verkställighetsåtgärder. Som regel bör det krävas att den avgiftsskyldige underlåtit att betala två eller flera avgiftsposter innan ansökan om verkställighet görs hos kronofogdemyndigheten.

På de redovisade skälen anser sig lagutskottet kunna godta förslaget i propositionen att beslut i ärenden om TV-avgifter skall få läggas till grund för verkställighet. Utskottet förordar således att motion Kr2 yrkande 1 avstyrks.

Kulturutskottet ansluter sig till den av lagutskottet gjorda bedömningen. Med avstyrkande av motionsyrkandet tillstyrker utskottet således propositionen i motsvarande del.

Försöksverksamhet med särskilt betalningssätt

Det föreslås i propositionen att RIKAB skall få bedriva en försöksverksamhet som innebär att den årliga TV-avgiften skall betalas i andra poster och vid andra tidpunkter än vad som anges i lagen. Där anges att avgiften skall betalas i fyra poster med en avgiftsperiod om tre månader. Varje post skall betalas senast sista vardagen före avgiftsperiodens början. I försöksverksamheten skall eljest föreskriven avisering inte ske. I det enskilda fallet skall bolaget få fatta beslut i enlighet med det sagda efter avtal med den avgiftsskyldige. Om ett sådant beslut fattats gäller inte bestämmelserna om betalningspåminnelse, tilläggsavgift och direkt verkställighet. De redovisade bestämmelserna föreslås bli intagna i 24 § av den föreslagna nya lagen.

Eftersom det enligt utskottets mening är angeläget att betalningen av TV-avgifterna kan ske till så låg kostnad som möjligt och på ett även i övrigt rationellt sätt anser sig utskottet böra tillstyrka en försöksverksamhet av ovan angivet slag.

Föredragande statsrådet ser det som naturligt att RIKAB inriktar försöksverksamheten på sådana betalningsskyldiga, vilkas vilja och förmåga att betala TV-avgift inte behöver ifrågasättas. Till denna grupp hör självfallet bl.a. statliga och kommunala myndigheter och många företag.

Som framhålls i propositionen (s. 68) kan betalning i annan ordning än den ordinära visa sig vara ändamålsenlig och även önskvärd för t.ex. sådana betalningsskyldiga som önskar automatiska överföringar från lönekonton eller andra bankkonton. Med den utformning som regeringsförslaget fått – nämligen att det alltid krävs ett avtal med den betalningsskyldige – kan utskottet tillstyrka att försöksverksamheten även får omfatta enskilda avgiftsskyldiga. Utskottet vill i sammanhanget understryka angelägenheten av att bolaget – då frågan om ett avtal aktualiseras – på ett klart och lättförståeligt sätt informerar den enskilde om vilka villkor som föreslås gälla för den som ingår sådant avtal som avses i 24 §. Självfallet måste den betalningsskyldige – likaväl som bolaget – snabbt kunna frånträda avtalet och underkasta sig det i lagen reglerade betalningssystemet. Detta står i överensstämmelse med vad som anförs i propositionen.

I enlighet med det anförda tillstyrker utskottet förslaget till 24 § i lagen om TV-avgift.

Enligt propositionens förslag till lag om TV-avgift skall TV-avgiften bli enhetlig för färg-TV-mottagare och svartvita mottagare. På grund härav kommer de som i dag betalar för enbart svartvit TV att få avgiften höjd till den nivå som gäller för färg-TV. Frågan om uttag för mars månad 1989 av det belopp som höjningen uppgår till – 13 kr. – har inte reglerats i de framlagda lagförslagen. Utskottet anser det inte påkallat att riksdagen i övergångsbestämmelser föreskriver att detta belopp skall krävas in av RIKAB och televerket.

Ändringar i sekretesslagen, m.m.

Enligt ett i propositionen framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1988:836) om ändring i sekretesslagen (1980:100) skall principen om allmänna handlingars offentlighet tillämpas hos RIKAB i bolagets ärenden om TV-avgifter, påminnelseavgifter och tilläggsavgifter. Sekretess skall dock – enligt ett förslag i propositionen till lag om ändring i sekretesslagen (1988:100) – gälla för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att denne eller någon honom närstående lider skada eller men om uppgiften röjs.

Utskottet biträder en lagreglering av angivet innehåll. Eftersom lagen 1988:836 trätt i kraft den 1 januari i år bör dock förstnämnda lagförslag avslås och den föreslagna lagregleringen i dess helhet ske genom ändring i sekretesslagen. Regeringens förslag till ändring av denna lag bör jämkas i enlighet härmed.

Övrigt

Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner *dels* vad som i propositionen förordats i fråga om avgiftskontrollen, i den mån detta inte omfattas av förslaget till lag om TV-avgift, *dels* vad som i propositionen förordats i fråga om finansieringen av rundradiorörelsens lånebehov. Utskottet tillstyrker också att regeringen ges begärt bemyndigande om avgiftsmedel för uppbörd och kontroll. Detta kan ske exempelvis genom ändring av gällande regleringsbrev för televerket och Sveriges Radio AB.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *avgiftsskyldighetens omfattning*
att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:18 och med avslag på motion 1988/89:Kr1 godkänner vad utskottet anfört,
2. beträffande *återbetalning till den avgiftsskyldige*
att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:18 och med avslag på motion 1988/89:Kr2 yrkande 4 godkänner vad utskottet anfört,
3. beträffande *tilläggsavgift*
att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:18 och med avslag på motion 1988/89:Kr2 yrkande 2 godkänner vad utskottet anfört,

4. beträffande *omprövning av beslut*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:18 och med avslag på motion 1988/89:Kr2 yrkande 3 godkänner vad utskottet anfört,

5. beträffande *verkställighet*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:18 och med avslag på motion 1988/89:Kr2 yrkande 1 godkänner vad utskottet anfört,

6. beträffande *försöksverksamhet*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:18 godkänner vad utskottet anfört,

7. beträffande *lag om TV-avgift*

att riksdagen antar det vid proposition 1988/89:18 fogade förslaget till lag om TV-avgift,

8. beträffande *sekretesslagen*

att riksdagen

a) avslår det i proposition 1988/89:18 framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1988:836) om ändring i sekretesslagen (1980:100),

b) *dels* antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100) utom såvitt avser ingressen, *dels* antar ny med i bilaga 2 till betänkandet som *Utskottets förslag* betecknad lydelse av bilagan till sekretesslagen (1980:100), *dels* antar ingressen till det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i sekretesslagen med den ändring som föranleds härav,

9. beträffande *övriga lagförslag*

att riksdagen antar de vid proposition 1988/89:18 fogade lagförslagen i den mån dessa inte behandlats under mom. 7 och 8,

10. beträffande *avgiftskontrollen*

att riksdagen godkänner vad som i proposition 1988/89:18 förordats i fråga om avgiftskontrollen, i den mån detta inte omfattas av förslaget till lag om TV-avgift,

11. beträffande *rundradiorörelsens lånebehov*

att riksdagen godkänner vad som i proposition 1988/89:18 förordats i fråga om finansieringen av rundradiorörelsens lånebehov,

12. beträffande *visst bemyndigande*

att riksdagen bemyndigar regeringen, eller efter beslut av regeringen televerket, att till Sveriges Radio AB utbetala till televerket anvisade avgiftsmedel för uppbörd och kontroll.

Stockholm den 17 januari 1989

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Maj-Lis Löow (s), Maja Bäckström (s), Berit Oscarsson (s), Jan-Erik Wikström (fp), Jan Hyttring (c), Lars Ahlmark (m), Sylvia Pettersson (s), Erkki Tammenoksa (s), Leo Persson (s), Lars Ahlström (m), Margareta Fogelberg (fp), Stina Gustavsson (c), Kaj Nilsson (mp), Ingegerd Sahlström (s) och Eivor Husing (s).

1. Återbetalning till den avgiftsskyldige (mom. 2)

Ingrid Sundberg (m), Lars Ahlmark (m), Lars Ahlström (m) och Kaj Nilsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Utskottet ansluter" och slutar med "(yrkande 4)" bort ha följande lydelse:

Självfallet bör det finnas en möjlighet för den avgiftsskyldige att få tillbaka den del av avgiften som avser tiden efter det att han anmält att hans innehav av TV-mottagare upphört. Förslag härom har också lagts fram av regeringen. Enligt förslaget skall dock belopp som understiger 100 kr. inte återbetalas.

Utskottet har förståelse för att det av administrativa skäl är motiverat att RIKAB får underlåta att betala tillbaka mindre belopp. Det i propositionen valda beloppet, som inte behöver betalas tillbaka, är emellertid alltför högt. Utskottet tillstyrker i enlighet med vad som föreslås i motion Kr2 (m) att RIKAB skall få underlåta att återbetala avgiftsbelopp endast om detta uppgår till högst 25 kr. (yrkande 4).

dels att moment 2 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

2. *beträffande återbetalning till den avgiftsskyldige*
att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:18 och med bifall till motion 1988/89:Kr2 yrkande 4 godkänner vad utskottet anför,

2. Tilläggsavgift (mom. 3)

Ingrid Sundberg (m), Lars Ahlmark (m), Lars Ahlström (m) och Kaj Nilsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Utskottet vill" och slutar med "(yrkande 2)" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till de synpunkter som anförts i motion Kr2 (m) om den i propositionen föreslagna tilläggsavgiften. Det är inte rimligt att en senpresterande gäldenär drabbas av en sådan merkostnad som regeringsförslaget innebär, dvs. en kostnad som utgör 40% av det belopp som fordringen avser. Förslaget om tilläggsavgift i 13 § i lagen om TV-avgift bör därför avslås.

dels att moment 3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

3. *beträffande tilläggsavgift*
att riksdagen med avslag på proposition 1988/89:18 och med bifall till motion 1988/89:Kr2 yrkande 2 godkänner vad utskottet anför,

3. Omprövning av beslut (mom. 4)

Ingrid Sundberg (m), Lars Ahlmark (m), Lars Ahlström (m) och Kaj Nilsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "En utgångspunkt" och på s. 6 slutar med "och omprövningsärendena" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är den i propositionen förordade ordningen för omprövning och överklagande av beslut om avgiftsdebiteringen alltför komplicerad. Den tankegång som uppenbarligen varit vägledande vid utformningen av propositionen är visserligen tilltalande, nämligen att domstolsprövning så långt möjligt skall undvikas, men resultatet är i praktiken ägnat att leda till att den enskilde "ger upp" innan han fått en prövning till stånd av juridiskt kvalificerad personal, dvs. i domstol. Utskottet anser därför att en avgiftsdebitering av RIKAB omedelbart skall få överklagas till domstol. De i förvaltningslagen angivna omprövningsreglerna bör gälla. Det bör således inte krävas att RIKAB omprövar ett beslut innan den enskilde har rätt att överklaga beslut. Utskottet tillstyrker således motion Kr2 (m) yrkande 3.

dels att moment 4 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

4. beträffande *omprövning av beslut*

att riksdagen med avslag på proposition 1988/89:18 och med bifall till motion 1988/89:Kr2 yrkande 3 godkänner vad utskottet anfört.

4. Verkställighet (mom. 5)

Ingrid Sundberg (m), Lars Ahlmark (m), Lars Ahlström (m) och Kaj Nilsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Frågan om" och på s. 8 slutar med "motsvarande del" bort ha följande lydelse:

Av den föregående redovisningen i betänkandet framgår att den i propositionen föreslagna ordningen innebär att ett dotterbolag inom Sveriges Radio-koncernen – dvs. ett enskilt organ – skall kunna besluta om betalningsskyldighet för TV-avgifter och att besluten skall få verkställas utan att allmän domstol fastställt förpliktelsen. Som framhålls i den avvikande meningen i lagutskottets yttrande avviker en sådan ordning från vad som i allmänhet gäller. I den avvikande meningen anføres härefter följande.

Endast i enstaka undantagsfall har i nuvarande lagstiftning möjlighet öppnats för en enskild organisation att få omedelbar verkställighet. Med hänsyn härtill och till att frågor om uppbörd av TV-avgifter berör ett mycket stort antal människor i vårt land anser utskottet att förslaget i propositionen väcker starka principiella betänkligheter i rättssäkerhetshänseende. Vad som framför allt talar mot den föreslagna regeln om omedelbar verkställighet är emellertid enligt utskottets mening att lagförslaget såsom det utformats ger bolaget vittgående möjligheter att ansöka hos kronofogdemyndigheten om utmätning så fort en avgiftsskyldig inte betalat TV-avgiften i rätt tid. Den enda förutsättning för verkställighetsåtgärder som uppställs – förutom att avgiften är obetald och förfallen till betalning – är att bolaget skall ha sänt ut en påminnelse. Det ligger i sakens natur att en sådan ordning innebär stora risker för att bolaget i många fall kan komma att begära att exekutiva åtgärder vidtas utan att det är påkallat och därmed i onödan kan förorsaka enskilda människor betydande olägenheter. Oavsett om utmätning kommer till stånd eller ej innebär enbart det förhållandet att en ansökan om verkställighet görs avsevärda olägenheter för en avgiftsskyldig därigenom att han registreras i utskökningsregistret.

Kulturutskottet delar den redovisade uppfattningen om reglerna för verkställighet. Sammanfattningsvis anser sig utskottet – i likhet med vad som anförs av de ledamöter som avgett lagutskottets avvikande mening – av rättssäkerhetsskäl inte kunna godta förslaget i propositionen att bolagets beslut i avgiftsärenden skall få verkställas omedelbart. De i 17 § föreslagna bestämmelserna bör därför utgå. Utskottet tillstyrker således bifall till motion Kr2 yrkande 1.

dels att moment 5 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

5. beträffande *verkställighet*

att riksdagen med avslag på proposition 1988/89:18 och med bifall till motion 1988/89:Kr2 yrkande 1 godkänner vad utskottet anfört,

5. Försöksverksamhet (mom. 6)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 2 och 4

Ingrid Sundberg (m), Lars Ahlmark (m), Lars Ahlström (m) och Kaj Nilsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "I enlighet" och slutar med "om TV-avgift" bort ha följande lydelse:

I enlighet med det anförda tillstyrker utskottet förslaget till 24 § i lagen om TV-avgift, dock med den ändringen att hänvisningen i lagtexten till 13 och 17 §§ skall utgå. Detta förslag är en följd av att utskottet i reservationerna 2 och 4 föreslagit att de nämnda paragraferna skall utgå ur lagförslaget.

dels att moment 6 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

6. beträffande *försöksverksamhet*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:18 godkänner vad utskottet anfört,

6. Lag om TV-avgift (mom. 7)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 1–5

Ingrid Sundberg (m), Lars Ahlmark (m), Lars Ahlström (m) och Kaj Nilsson (mp) anser att moment 7 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

7. beträffande *lag om TV-avgift*

att riksdagen antar det i proposition 1988/89:18 framlagda förslaget till lag om TV-avgift med den ändringen

dels att 13, 15 och 17 §§ i lagförslaget och rubrikerna före de nämnda paragraferna utgår,

dels att 14, 16 och 18–29 §§ i lagförslaget betecknas 13, 14 respektive 15–26 §§,

dels att 11 § samt de nya 18 och 21 §§ i lagförslaget erhåller i bilaga 3 som Utskottets förslag betecknade lydelse,

Huvudmannaskapet för uppbörd av avgiften för innehav av televisionsmottagare, m.m.

1. Ingrid Sundberg (m), Jan-Erik Wikström (fp), Lars Ahlmark (m), Lars Ahlström (m) och Margareta Fogelberg (fp) anför:

Då utskottet våren 1987 behandlade bl.a. frågan om överförande av huvudmannaskapet för uppbörden av TV-avgifter från televerket till Sveriges Radio yrkades i reservation 6 till KrU 1986/87:11 att huvudmannaskapet skulle stanna hos televerket. De skäl som då anfördes är fortfarande bärande. Bl.a. framhölls att televerket har erfarenhet av uppbördsverksamhet liksom av verksamheten med avgiftskontroll. Den är i dag decentraliserad och anknuten till televerkets regionala organisation. Vidare framhölls att en organisation inom televerkets ram kan repliera på de stora kunskaper som finns inom verket i fråga om ADB-teknik och kommunikationsutveckling. På grund av det anförda finns fog för påståendet att det finns betydande risker för att en ny huvudman – RIKAB – inte kommer att ha samma förmåga som televerket att åstadkomma en effektiv uppbördsverksamhet och avgiftskontroll. En försämrad effektivitet i dessa hänseenden skulle självfallet vara till nackdel för Sveriges Radios verksamhet.

Med hänsyn bl.a. till att planeringen för ett överförande till RIKAB av bl.a. avgiftsuppbörden nu pågått under lång tid och till att ett upphävande av beslutet våren 1987 skulle dra stora kostnader och medföra praktiska svårigheter har vi avstått från att yrka avslag på den nu aktuella propositionen.

2. Kaj Nilsson (mp) anför:

Konstruktionen med det särskilda bolaget för uppbörd m.m. av TV-avgiften är olycklig. Den kan få till följd att Sveriges Radio AB får lägre intäkter än med nuvarande konstruktion och att dess roll som public service-företag hotas av kommersiella finansieringsalternativ.

Då utskottet våren 1987 beslöt om överförande av huvudmannaskapet för uppbörden av TV-avgifter från televerket till Sveriges Radio och RIKAB hade miljöpartiet ännu inte representation i riksdagen. Med hänsyn till att planeringen för ett överförande till RIKAB av avgiftsuppbörden nu pågått under lång tid och till att upphävandet av beslutet från våren 1987 skulle dra stora kostnader och medföra praktiska svårigheter har jag emellertid avstått från att yrka avslag på den nu aktuella propositionen.

Miljöpartiet de gröna kommer under allmänna motionstiden 1989 att väcka motioner med förslag till hur man på annat sätt skall stärka Sveriges Radios verksamhet i allmänhetens tjänst och därmed göra den oberoende av bl.a. reklamfinansiering.

1 Förslag till

Lag om TV-avgift

Härigenom föreskrivs följande.

Avgiftsskyldighet

1 § Den som innehar en TV-mottagare skall betala TV-avgift för mottagaren till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag.

2 § För samtliga TV-mottagare som är avsedda att användas i innehavarens hushåll betalas en enda TV-avgift.

En enda avgift betalas också för samtliga TV-mottagare som

1. finns på samma butiks- eller demonstrationsställe för mottagare, eller

2. finns inom samma sjukhus, vårdanstalt eller inrättning av liknande slag, om TV-mottagarna är avsedda att användas av dem som får vård.

3 § För varje påbörjad grupp om tio TV-mottagare betalas en enda TV-avgift, om mottagarna

1. innehas av samma statliga myndighet, eller

2. innehas av samma avgiftsskyldig och används antingen

a) i hotell- eller pensionatsrörelse eller

b) annars i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål, dock inte lokaler som avses i 2 § andra stycket, eller

c) i fortskaffningsmedel som är avsedda för yrkesmässig trafik.

Undantag från avgiftsskyldigheten

4 § Skyldigheten att betala TV-avgift omfattar inte sådana TV-mottagare som på grund av sin konstruktion inte kan användas för att ta emot markbundna rundradiosändningar.

5 § Skyldigheten att betala TV-avgift omfattar inte heller TV-mottagare som finns i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i fortskaffningsmedel, om mottagaren på grund av en särskilt vidtagen åtgärd inte kan användas för att ta emot TV-program.

6 § TV-avgift betalas inte för TV-mottagare som

1. innehas av någon som är anställd vid en utländsk beskickning eller ett lönat konsulat, om det har beslutats av regeringen

eller den myndighet som regeringen bestämmer att avgift inte skall betalas för mottagaren, 1988/89:KrU9

2. har förts in i riket för tillfälligt bruk och är tullfri,

3. innehas på prov under högst 15 dagar, eller

4. är varaktigt undanställd eller obrukbar såvitt gäller tid efter det att förhållandet skriftligen har anmälts till bolaget av den avgiftsskyldige.

TV-avgiftens storlek m. m.

7 § TV-avgiften är 984 kronor för ett år. Den skall betalas i fyra poster om 246 kronor.

Varje post avser en avgiftsperiod om tre månader och skall betalas senast sista vardagen före avgiftsperiodens början.

För innehav av TV-mottagare under tiden före den första avgiftsperioden skall TV-avgift betalas med så stort belopp i förhållande till årsavgiften som motsvarar innehavstiden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

Anmälan av innehav av TV-mottagare

8 § Den som blir innehavare av en TV-mottagare och som är avgiftsskyldig för innehavet, skall senast 15 dagar därefter anmäla innehavet till bolaget.

Beslut om avgiftsskyldighet m. m.

9 § När bolaget till följd av anmälan eller på annat sätt får reda på att någon innehar en TV-mottagare skall bolaget, om avgiftsskyldighet följer med innehavet, fatta beslut om detta och samtidigt bestämma vilka avgiftsperioder som skall gälla för den avgiftsskyldige. Bolaget skall skriftligen underrätta den avgiftsskyldige om beslutet.

10 § I god tid före varje avgiftsperiod skall bolaget sända ut en avi till den avgiftsskyldige med uppmaning att betala avgiften för perioden. Avi som avser den första avgiftsperioden skall också innehålla en uppmaning att betala avgift för innehavstiden dessförinnan.

När avgiftsskyldigheten upphör

11 § TV-avgift skall betalas till dess att den avgiftsskyldige skriftligen har anmält hos bolaget att hans innehav av TV-mottagaren har upphört.

Avgift som avser tid efter det att en sådan anmälan har kommit in till bolaget skall betalas tillbaka till den avgifts-

skyldige. Om beloppet är lägre än 100 kronor, betalas det dock inte tillbaka. 1988/89:KrU9

Betalningspåminnelse och påminnelseavgift

12 § Om en TV-avgift inte betalas inom föreskriven tid, skall bolaget sända en påminnelse till den avgiftsskyldige med uppmaning att betala inom den tid som bolaget bestämmer. För påminnelsen skall den avgiftsskyldige inom samma tid betala en påminnelseavgift med belopp som regeringen föreskriver.

Tilläggsavgift

13 § Om en TV-avgift inte betalas inom den tid som har satts ut i påminnelsen, skall den avgiftsskyldige också betala en tilläggsavgift inom den tid som bolaget bestämmer. Tilläggsavgiften är 40 procent av avgiftsposten för perioden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

Handläggning av ärenden

14 § Förvaltningslagen (1986:223) skall tillämpas när bolaget handlägger ärenden enligt denna lag.

Omprövning av beslut om avgiftsskyldighet, m. m.

15 § Bolaget skall ompröva beslut om avgiftsskyldighet och om påförande av avgifter enligt denna lag, om den som beslutet rör begär det eller skäl annars föreligger. Om en begäran om omprövning har kommit in till bolaget mer än fyra veckor efter den dag då avgiften senast skulle ha betalats, skall bolaget ändra sitt beslut endast om det är uppenbart oriktigt. En begäran om omprövning fritar inte från skyldighet att betala ett avgiftsbelopp som har förfallit till betalning.

Vad som föreskrivs i första stycket skall anges i beslut om avgiftsskyldighet och om påförande av avgifter.

Återbetalning av avgifter

16 § Överstiger en inbetalad avgift vad som skall erläggas enligt beslut som har vunnit laga kraft, skall överskjutande belopp betalas tillbaka.

Verkställighet

17 § Bolagets beslut om påförande av avgifter enligt denna lag skall anses som beslut av förvaltningsmyndighet och får verkställas, om avgiften är obetald och förfallen till betalning. Verk-

ställighet får ske även om avgiftsbeslutet har begärts omprövat eller omprövningsbeslutet har blivit överklagat. Avser beslutet TV-avgift, krävs dock att bolaget har sänt en påminnelse enligt 12 §.

Uttagande av avgift handläggs hos kronofogdemyndigheten som allmänt mål. Restavgift enligt uppbördslagen (1953:272) utgår inte.

Bevakning och eftergift av fordringar

18 § Bolaget skall bevaka fordringar på avgifter enligt denna lag.

Bolaget får medge skäligt betalningsanstånd under högst ett år från förfallodagen.

19 § Bolaget får avbryta indrivningen av en fordran på avgift, om ingen eller ringa möjlighet finns att få betalt för den. Detsamma gäller, om indrivning skulle vålla mer arbete eller högre kostnad än som är skäligt. Bolaget får överenskomma med kronofogdemyndigheten om redovisning av indrivningsuppdraget.

20 § Bolaget får besluta om ackord rörande en fordran på avgift enligt denna lag.

Om det på grund av den avgiftsskyldiges sjukdom eller av någon annan anledning är uppenbart oskäligt att kräva betalning för en avgift enligt denna lag, får bolaget efterge fordringen helt eller delvis.

Överklagande

21 § Bolagets beslut i ärenden om omprövning enligt 15 § får överklagas hos kammarrätten. I övrigt får bolagets beslut inte överklagas.

Även om ett beslut enligt första stycket första meningen överklagas, skall bolaget ändra beslutet, om det är uppenbart oriktigt. Denna skyldighet gäller dock inte, om klaganden begär att beslutet tills vidare inte skall gälla eller om bolaget har överlämnat handlingarna i ärendet till kammarrätten.

Straff

22 § Den som bryter mot 8 § döms till böter.

Ändring av TV-avgiftens storlek

23 § Skall TV-avgiften på grund av ändring i denna lag utgå med ett annat belopp än tidigare, skall avgiftsposten för en period som löper vid ändringens ikraftträdande beräknas enligt

den tidigare TV-avgiften för tiden före ikraftträdandet och enligt den senare avgiften för tiden efter ikraftträdandet. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor. 1988/89:KrU9

Bolaget skall inte ändra TV-avgiften enligt första stycket, om den avgiftsskyldige före avgiftsperiodens utgång skriftligen har anmält att hans innehav av TV-mottagaren har upphört.

Försöksverksamhet med särskilt betalningssätt

24 § Bolaget får bedriva en försöksverksamhet som innebär dels att TV-avgift skall betalas i andra poster och vid andra tidpunkter än som anges i 7 §, dels att avisering enligt 10 § inte skall ske. Bolaget får besluta om detta efter avtal med den avgiftsskyldige.

Om bolaget har fattat beslut enligt första stycket i fråga om en avgiftsskyldig, gäller inte bestämmelserna i 12, 13 och 17 §§.

Särskild avgiftskontroll

25 § Bolaget får använda särskilt pejlinstrument för att ta reda på i vilken utsträckning det finns TV-mottagare i bostäder inom ett visst område (särskild avgiftskontroll).

26 § Särskild avgiftskontroll inom ett bostadsområde skall avse samtliga de bostäder där ingen har anmält innehav av TV-mottagare.

27 § Innan särskild avgiftskontroll utförs skall bolaget i god tid och på lämpligt sätt underrätta de boende inom området.

28 § Särskild avgiftskontroll skall bedrivas så att onödigt besvär för den enskilde undviks.

Förvaltning av avgiftsmedel

29 § De avgiftsbelopp som bolaget uppbär skall omedelbart överföras till riksgäldskontoret. Medlen skall omedelbart placeras på räntebärande räkning där.

Sveriges Radio Aktiebolag svarar för förvaltningen av medlen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 1989.
 2. Lagen (1978:478) om avgift för innehav av televisionsmottagare skall upphöra att gälla vid utgången av år 1989. Lagen gäller dock fortfarande i fråga om skyldighet att betala mottagaravgift som har uppkommit dessförinnan.

3. För den som den 28 februari 1989 är registrerad som skyldig att betala mottagaravgift och som skall betala TV-avgift efter ikraftträdandet av den nya lagen, skall Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag före utgången av år 1989 fatta beslut enligt 9 § i den nya lagen. Sedan bolaget har fattat ett sådant beslut i fråga om en avgiftsskyldig, skall den nya lagen tillämpas på honom i stället för den äldre lagen. Den äldre lagen gäller fortfarande till utgången av år 1989 i fråga om övriga avgiftsskyldiga som avses i denna punkt.

4. Vid bestämmande av avgiften för den första avgiftsperioden enligt punkt 3 skall bolaget beakta om avgiften avser tid för vilken mottagaravgift har betalats enligt den äldre lagen. Om det uppstår mellanrum mellan den tid för vilken avgift har betalats enligt den äldre lagen och den första avgiftsperiodens början, skall bolaget tillämpa 7 § tredje stycket i den nya lagen.

5. I fråga om den som driver hotell- eller pensionatsrörelse skall för tiden till utgången av år 1989 TV-avgiften för en mottagare som är avsedd att användas av tillfälliga gäster i rörelsen omfatta även övriga sådana mottagare i rörelsen.

6. För tiden till utgången av år 1989 skall bolaget, så snart det har fattat beslut enligt 9 § i den nya lagen i fråga om någon som den 28 februari 1989 är registrerad som skyldig att betala mottagaravgift, underrätta televerket om beslutet.

7. Om någon som den 28 februari 1989 är registrerad som skyldig att betala mottagaravgift före utgången av detta år skriftligen anmäler till bolaget att hans innehav av TV-mottagaren har upphört, skall bolaget, om det inte har fattat beslut enligt 9 § i den nya lagen, underrätta televerket om att avanmälan skett.

8. Varje statlig myndighet som innehar TV-mottagare skall senast den 1 april 1989 anmäla till bolaget hur många mottagare som myndigheten innehar.

9. Den som driver hotell- eller pensionatsrörelse och som innehar TV-mottagare som används i rörelsen skall senast den 1 februari 1990 anmäla till bolaget hur många mottagare som innehas i rörelsen.

Lag om ändring i lagen (1978:478) om avgift för innehav av televisionsmottagare

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1978:478) om avgift för innehav av televisionsmottagare

dels att 6 § skall upphöra att gälla,

dels att 1, 2 och 4 §§ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §¹

Den som innehar mottagare som är avsedd för mottagning av bildsändning med eller utan ljud (televisionsmottagare) skall *erlägga allmän* mottagaravgift med 206 kronor per kalenderkvartal. *Är mottagaren avsedd för färgmottagning av bildsändning med eller utan ljud skall innehavaren dessutom erlägga tilläggsavgift med 40 kronor per kalenderkvartal.*

Skall avgift första gången erläggas under löpande avgiftsperiod, skall avgiften sättas ned till det belopp som svarar mot antalet kvarvarande dagar av perioden.

Avgift erläggs till myndighet som regeringen bestämmer.

Den som innehar *en* mottagare som är avsedd för mottagning av bildsändning med eller utan ljud (televisionsmottagare) skall *betala* mottagaravgift med 246 kronor per kalenderkvartal.

Avgiften betalas till den myndighet som regeringen bestämmer.

¹ Senaste lydelse 1988: 272.

2 § 2

Innehav av televisionsmottagare skall anmälas till myndighet som avses i 1 § tredje stycket. Den som anskaffar televisionsmottagare avsedd för färgmottagning skall göra anmälan därom oavsett att allmän mottagaravgift erlagts. Myndigheten får medge undantag från anmälnings-skyldigheten.

Bestämmelser om skyldighet att anmäla innehav av televisionsmottagare finns i lagen (1988:000) om TV-avgift.

4 §

Avgift utgår inte för televisionsmottagare som

1. myndighet som avses i 1 § tredje stycket icke hänför till mottagare för rundradiosändning,

2. innehas av staten,

3. innehas av tjänsteman vid utländsk beskickning eller lönat konsulat, om utrikesdepartementet bestämmer det,

Avgift betalas inte för televisionsmottagare som

1. på grund av sin konstruktion inte kan användas för att ta emot markbundna rundradiosändningar,

2. finns i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i forskaffningsmedel, om mottagaren på grund av en särskilt vidtagen åtgärd inte kan användas för att ta emot TV-program,

3. innehas av tjänsteman vid utländsk beskickning eller lönat konsulat, om utrikesdepartementet bestämmer det,

² Senaste lydelse 1979:153.

4. har förts in i riket för tillfälligt bruk och är tullfri,

5. innehas på prov under högst 15 dagar, eller

6. efter anmälan till myndighet som avses i 1 § tredje stycket har blivit nedmonterad, inpackad och undanställd eller på annat sätt försatt ur brukbart skick.

4. har förts in i riket för tillfälligt bruk och är tullfri,

5. innehas på prov under högst 15 dagar, eller

6. efter anmälan till myndighet som avses i 1 § *andra* stycket har blivit nedmonterad, inpackad och undanställd eller på annat sätt försatt ur brukbart skick.

Denna lag träder i kraft i fråga om 4 § 1 och 2 den 1 april 1989 och i övrigt den 1 mars 1989.

Lag om ändring i radiolagen (1966:755)

Härigenom föreskrivs att 3 och 9 §§ radiolagen (1966:755)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*3 §²

Mottagare får innehas och användas av var och en. *Om avgift för innehav av mottagare finnas bestämmelser i lagen (1978:478) om avgift för innehav av televisionsmottagare.*

Mottagare får innehas och användas av var och en. *Bestämmelser om avgift för innehav av vissa mottagare finns i lagen (1988:000) om TV-avgift.*

Mottagare får inte användas på sådant sätt att mottagning på andra platser störs.

Om radarvarnare finns särskilda bestämmelser i lagen (1988:15) om förbud mot radarvarnare.

9 §

Yrkesmässig överlåtelse i detaljhandeln av televisionsmottagare skall av överlåtaren anmälas *inom tid och till myndighet* som regeringen bestämmer. Sådan anmälan skall innehålla de uppgifter som behövs för fastställande av avgiftsplikten för innehavet av televisionsmottagaren.

Första stycket *äger mot-svarande tillämpning* på yrkesmässig uthyrning av televisionsmottagare.

Yrkesmässig överlåtelse i detaljhandeln av televisionsmottagare skall av överlåtaren anmälas *till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag inom den tid* som regeringen bestämmer. Sådan anmälan skall innehålla de uppgifter som behövs för fastställande av avgiftsplikten för innehavet av televisionsmottagaren.

Första stycket *skall också tillämpas* på yrkesmässig uthyrning av televisionsmottagare.

¹ Lagen omtryckt 1986:1209.

² Senaste lydelse 1988:16.

Vid överlåtelse som avses i första stycket är förvärvaren eller den som företräder honom skyldig att på begäran lämna överlåtaren de uppgifter som denne behöver för att kunna fullgöra sin anmälningsskyldighet. Motsvarande gäller vid uthyrning som avses i andra stycket.

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer äger meddela närmare föreskrifter om anmälan och uppgiftsskyldighet enligt första-tredje styckena.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om anmälan och uppgiftsskyldighet enligt första-tredje styckena.

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 1989.

2. På det sätt som framgår av övergångsbestämmelserna till lagen (1988: 000) om TV-avgift gäller till och med utgången av år 1989 även lagen (1978: 478) om avgift för innehav av televisionsmottagare.

Lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 8 § sekretesslagen (1980: 100)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***9 kap.****8 §**

Sekretess gäller inom postverket för uppgift som angår särskild postförsändelse. Om sekretess inte följer av annan bestämmelse, får dock sådan uppgift lämnas till den som är försändelsens avsändare eller mottagare. Sekretess gäller inom postverket även för uppgift om enskilds förbindelse med postgiroförbindelsen eller bank.

Sekretess gäller inom televerket för uppgift som angår särskilt telefonsamtal eller annat teledokument. Om sekretess inte följer av annan bestämmelse, får dock sådan uppgift lämnas till den som har tagit del i telefonsamtalet eller annars är teledokumentets avsändare eller mottagare eller som innehar apparat som har använts för teledokumentet.

Sekretess gäller hos postverket, televerket och annan myndighet som handhar allmän samfärdsel för uppgift som angår enskilds förbindelse med samfärdselverksamheten och som inte avses i första eller andra stycket, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men. Sekretessen hos postverket för uppgift om enskilds adress gäller dock endast, om det kan antas att röjande av uppgiften skulle medföra fara för att någon utsätts för övergrepp eller annat allvarligt men.

Sekretess gäller *vidare* för uppgift vid särskild sambandstjänst inom totalförsvaret, om uppgiften avser teledokument som utomstående utväxlar på allmänt telenät.

Sekretess gäller för uppgift vid särskild sambandstjänst inom totalförsvaret, om uppgiften avser teledokument som utomstående utväxlar på allmänt telenät.

¹ Lagen omtryckt 1988:9.

Sekretess gäller i ärenden som avser TV-avgifter för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider skada eller men om uppgiften röjs.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen enligt första stycket tredje meningen och tredje stycket i högst tjugo år.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen enligt första stycket tredje meningen samt tredje och femte styckena i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1989.

Lag om ändring i lagen (1988:836) om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att bilagan till sekretesslagen (1980:100)¹ i bilagans lydelse enligt lagen (1988:836) om ändring i sekretesslagen (1980:100) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Bilaga*

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet

Handelshögskolan i Stockholm	statligt stöd i form av utbildningsbidrag för doktorander (SFS 1976:1046)
Kungliga Musikaliska akademien	statligt stöd till utbildnings- och utgivningsverksamhet (SFS 1976:1046)

¹ Lagen omtryckt 1988: 9.

Bilaga

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet

Handelshögskolan i Stockholm	statligt stöd i form av utbildningsbidrag för doktorander (SFS 1976:1046)
<i>Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag</i>	<i>ärenden om TV-avgifter (SFS 1988:000)</i>
Kungliga Musikaliska akademien	statligt stöd till utbildnings- och utgivningsverksamhet (SFS 1976:1046)

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1989.

6 Förslag till

1988/89:KrU9

Lag om ändring i lagen (1987:519) om riksrevisionsverkets granskning av statliga aktiebolag och stiftelser

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1987:519) om riksrevisionsverkets granskning av statliga aktiebolag och stiftelser skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Riksrevisionsverket får granska den verksamhet som bedrivs i följande aktiebolag och stiftelser.

Aktiebolag

Aktiebolag

Kungliga Teatern Aktiebolag

Kungliga Teatern Aktiebolag

SEMKO, Svenska Elektriska
Materielkontrollanstalten
Aktiebolag

*Radiotjänst i Kiruna Aktie-
bolag*

SEMKO, Svenska Elektriska
Materielkontrollanstalten
Aktiebolag

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1989.

Lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Nuvarande lydelse

Bilaga¹

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet

Handelshögskolan i Stockholm	statligt stöd i form av utbildningsbidrag för doktorander (SFS 1976:1046)
Kungliga Musikaliska akademien	statligt stöd till utbildnings- och utgivningsverksamhet (SFS 1976:1046)

¹ Bilagan införd genom 1988:836

Bilaga

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet

Handelshögskolan i Stockholm	statligt stöd i form av utbildningsbidrag för doktorander (SFS 1976:1046)
<i>Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag</i>	<i>ärenden om TV-avgifter (SFS 1988:000)</i>
Kungliga Musikaliska akademien	statligt stöd till utbildnings- och utgivningsverksamhet (SFS 1976:1046)

Av reservanterna föreslagna ändringar i regeringens förslag till Lag om TV-avgift

1988/89:KrU9
Bilaga 3

Regeringens förslag

Reservanternas förslag

11 §

TV-avgift skall betalas till dess att den avgiftsskyldige skriftligen har anmält hos bolaget att hans innehav av TV-mottagaren har upphört.

Avgift som avser tid efter det att en sådan anmälan har kommit in till bolaget skall betalas tillbaka till den avgiftsskyldige. Om beloppet är *lägre än 100* kronor, betalas det dock inte tillbaka.

Avgift som avser tid efter det att en sådan anmälan har kommit in till bolaget skall betalas tillbaka till den avgiftsskyldige. Om beloppet är *högst 25* kronor, betalas det dock inte tillbaka.

21 §

Bolagets beslut i ärenden om *omprövning enligt 15 §* får överklagas hos kammarrätten. I övrigt får bolagets beslut inte överklagas.

Även om ett beslut enligt första stycket första meningen överklagas, skall bolaget ändra beslutet, om det är uppenbart oriktigt. Denna skyldighet gäller dock inte, om klaganden begär att beslutet tills vidare inte skall gälla eller om bolaget har överlämnat handlingarna i ärendet till kammarrätten.

24 §

Bolaget får bedriva en försöksverksamhet som innebär dels att TV-avgift skall betalas i *andra poster och vid andra tidpunkter än som anges i 7 §*, dels att avisering enligt 10 § inte skall ske. Bolaget får besluta om detta efter avtal med den avgiftsskyldige.

Om bolaget har fattat beslut enligt första stycket i fråga om en avgiftsskyldig, gäller inte bestämmelserna i 12, 13 och 17 §§.

18 §

Bolagets beslut i ärenden om avgiftsskyldighet och om *påförande av avgifter enligt denna lag* får överklagas hos kammarrätten. I övrigt får bolagets beslut inte överklagas.

Om bolaget har fattat beslut enligt första stycket i fråga om en avgiftsskyldig, gäller inte bestämmelserna i 12 §.

1988/89:LU3y

Indrivning av TV-avgifter

Till kulturutskottet

Kulturutskottet har beslutat inhämta yttrande från lagutskottet över motion 1988/89:Kr2 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) såvitt avser yrkande 1 jämte proposition 1988/89:18 om TV-avgiften i motsvarande del.

Lagutskottet får anföra följande.

Riksdagen beslöt våren 1987 om en ändrad ordning för uppbörden av avgifter för innehav av televisionsmottagare (prop. 1986/87:100 bil. 10, KrU 11). Beslutet innebar bl.a. att ansvaret för avgiftsuppbörden skulle överföras från televerket till Sveriges Radio samt att uppbördsorganisationen skulle lokaliseras till Kiruna kommun. I proposition 1987/88:100 bil. 10 redovisades att den lämpligaste formen för uppbördsverksamheten är ett av Sveriges Radio helägt dotterbolag, vilket inte föranledde några erinringar från riksdagens sida (kru 1987/88:11).

I den nu aktuella propositionen läggs bl.a. fram förslag till den lagstiftning som erfordras för ett genomförande av den nya ordningen för avgiftsuppbörden. Enligt en ny lag om TV-avgift skall den som innehar TV-mottagare betala avgift härför till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag. TV-avgiften är 984 kr. per år och skall betalas i fyra poster om vardera 246 kr. När bolaget (RIKAB) till följd av anmälan eller på annat sätt får reda på att någon innehar en TV-mottagare för vilken avgiftsplikt föreligger skall bolaget fatta beslut om avgiftsskyldigheten och bestämma vilka avgiftsperioder som skall gälla för den avgiftsskyldige. Denne skall skriftligen underrättas om beslutet. RIKAB skall i god tid före varje avgiftsperiod sända ut en betalningsavi till den avgiftsskyldige. Betalas inte avgiften inom föreskriven tid skall en påminnelse sändas ut till den avgiftsskyldige med uppmaning till denne att betala inom viss tid som bolaget bestämmer. En särskild påminnelseavgift skall också betalas inom den utsatta tiden. Om den avgiftsskyldige trots påminnelsen inte betalar TV-avgiften påförs han en tilläggsavgift som utgår med 40 % av avgiftsposten för perioden.

När bolaget handlägger avgiftsärenden skall förvaltningslagen (1986:223) tillämpas. Bolagets beslut om avgiftsskyldighet och om påförande av avgifter kan inte överklagas men skall omprövas av bolaget när den avgiftsskyldige begär det eller det annars finns skäl för det. I de fall en begäran om omprövning görs inom fyra veckor efter det att avgiften skulle ha betalats har bolaget en mer vidsträckt skyldighet att ompröva sina beslut än vad som följer av förvaltningslagen. Bolaget skall då göra en fullständig prövning och

rätta eventuella felaktigheter. Kommer en begäran in efter fyra veckors periodens utgång skall – i likhet med vad som allmänt gäller enligt förvaltningslagen – beslutet ändras endast om det är uppenbart oriktigt. En begäran om omprövning fritar inte från skyldigheten att betala förfallna avgifter. Bolagets omprövningsbeslut kan överklagas till kammarrätten.

Bolagets beslut om påförande av avgifter skall anses som beslut av förvaltningsmyndighet och får verkställas om avgiften är obetald och förfallen till betalning. Hos kronofogdemyndigheten skall indrivningen av avgifter handläggas som allmänt mål. Regleringen innebär att bolaget – till skillnad från vad som för närvarande gäller i fråga om televerkets uppbördsverksamhet – inte behöver utverka någon exekutionstitel från domstol, och kronofogdemyndigheten kan därför vidta exekutiva åtgärder direkt på grundval av bolagets beslut. Att den avgiftsskyldige begärt omprövning eller överklagat ett omprövningsbeslut hindrar inte verkställighet; kammarrätten kan dock förordna att vidare verkställighet inte skall ske. Däremot får exekutiva åtgärder inte vidtas förrän bolaget fullgjort sin skyldighet att sända ut betalningspåminnelse.

I motion Kr2 kritiserar den föreslagna ordningen att RIKAB:s beslut skall bli omedelbart verkställbara. Enligt motionärerna kan en sådan ordning inte godtas av hänsyn till den enskildes rättssäkerhet, och de yrkar därför att lagförslaget ändras så att obetalda mottagaravgifter inte får drivas in utan föregående domstolsprövning.

Lagutskottet erinrar om att frågan om verkställighet av avgiftsbeslut behandlades i samband med att riksdagen år 1987 fattade beslut om organisationen av avgiftsuppbörden. I proposition 1986/87:100 bil. 10 anförde föredragande statsrådet (s. 501) att vissa förändringar i juridiskt avseende borde vidtas. Ändringarna hade samband med att obetalda TV-avgifter inte enligt gällande regler kan drivas in utan föregående prövning av domstol. Statsrådet ansåg att mottagaravgiften i och med den nya ordningen normalt sett borde kunna drivas in omedelbart och att detta innebar att man kunde undvika att belasta domstolsväsendet med en rad beslut om obetalda avgiftsräkningar. Vad föredragande statsrådet anförde i propositionen om organisation, huvudmannaskap och lokalisering för verksamheten med uppbörd av mottagaravgifter inkl. kontrollverksamheten godkändes av riksdagen (KrU 1986/87:11).

Med anledning av vad motionärerna anförde om rättssäkerhetsaspekterna vill utskottet peka på att uppbörden av TV-avgifter utgör en förvaltningsuppgift och att enligt gällande rätt beslut i förvaltningsärenden, som medför förpliktelser för enskilda, i många fall kan verkställas utan att allmän domstol behöver fastställa förpliktelsen. Någon principiell nyhet innebär alltså inte propositionen. Att det är ett aktiebolag och inte en myndighet som nu anförtros uppbörden av mottagaravgiften bör inte utesluta att besluten i avgiftsärenden blir omedelbart verkställbara i synnerhet som förvaltningslagen liksom andra regler som gäller vid myndighetsutövning skall tillämpas när bolaget handlägger avgiftsärenden. Det sistnämnda innebär bl.a. att staten kan bli skadeståndsskyldig för fel eller försummelser i uppbördsverksamheten enligt de särskilda reglerna i skadeståndslagen (1972:207) om det allmännas skadeståndsansvar vid myndighetsutövning. I sammanhanget

bör också påpekas att det redan i dag finns regler som medger att olika privaträttsliga associationers beslut får verkställas utan föregående domstolsprövning.

Med hänsyn till det anförda kan utskottet – till skillnad från motionärerna – inte finna anledning för riksdagen att nu frångå sin tidigare inställning till frågan om omedelbar verkställighet. När det gäller den närmare utformningen av de nya reglerna konstaterar utskottet att de bör ge goda förutsättningar för att uppbördsverksamheten kan bedrivas rationellt. Önskvärdheten av effektivitet i verksamheten måste emellertid vägas mot de avgiftsskyldigas intresse av att inte bli utsatta för exekutiva åtgärder i andra fall än då det framstår som nödvändigt. Utskottet vill därför kraftigt stryka under att möjligheten till omedelbar verkställighet måste utnyttjas med försiktighet och omdöme och bör tas i anspråk först sedan den avgiftsskyldige givits rimliga möjligheter att fullgöra sina förpliktelser. Vid tillämpningen av de nya reglerna bör därför iakttas att påminnelser om betalningsskyldighet inte bör sändas ut förrän den avgiftsskyldige i någon mer väsentlig mån dröjt med betalningen. Efter mönster av bestämmelserna i inkassolagen (1974:182) bör den avgiftsskyldige också alltid ges en skälig frist för betalning efter utsändandet av påminnelsen. Vid bestämmandet av betalningsfristen bör hänsyn tas till infallande semesterperioder, helger och liknande omständigheter av betydelse. Sådana omständigheter bör föranleda en mer generös frist än vad som normalt tillämpas. Vidare bör – utom i fall då den betalningsskyldige genom upprepade försummelser visat sin betalningsovilja – exekutiva åtgärder inledas först sedan det visat sig att den avgiftsskyldige inte begärt omprövning inom den ovan berörda fyra veckorsfristen. Utskottet vill även framhålla att enstaka betalningsförsummelser inte bör få föranleda verkställighetsåtgärder. Som regel bör det krävas att den avgiftsskyldige underlåtit att betala två eller flera avgiftsposter innan ansökan om verkställighet görs hos kronofogdemyndigheten.

Med det anförda anser sig lagutskottet kunna godta förslaget i propositionen att beslut i ärenden om TV-avgifter skall få läggas till grund för verkställighet. Utskottet förordar således att motion Kr2 yrkande 1 avstyrks.

Stockholm den 8 december 1988

På lagutskottets vägnar

Rolf Dahlberg

Närvarande: Rolf Dahlberg (m), Lennart Andersson (s), Owe Andréasson (s), Stig Gustafsson (s), Martin Olsson (c), Inger Hestvik (s), Bengt Kronblad (s), Gunnar Thollander (s), Hans Rosengren (s), Ewy Möller (m), Bengt Harding Olson (fp), Stina Eliasson (c), Elisabeth Persson (vpk), Elisabet Franzén (mp), Lena Boström (s), Charlotte Cederschiöld (m) och Lola Björkquist (fp).

Rolf Dahlberg (m), Ewy Möller (m), Elisabet Franzén (mp) och Charlotte Cederschiöld (m) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Med anledning" och slutar med "1 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Som framgår av redogörelsen ovan innebär den i propositionen föreslagna ordningen att ett dotterbolag inom Sveriges Radio-koncernen – dvs. ett enskilt organ – skall kunna besluta om betalningsskyldighet för TV-avgifter och att besluten skall få verkställas utan att allmän domstol fastställt förpliktelsen. Enligt utskottets mening avviker en sådan ordning från vad som i allmänhet gäller. Endast i enstaka undantagsfall har i nuvarande lagstiftning möjlighet öppnats för en enskild organisation att få omedelbar verkställighet. Med hänsyn härtill och till att frågor om uppbörd av TV-avgifter berör ett mycket stort antal människor i vårt land anser utskottet att förslaget i propositionen väcker starka principiella betänkligheter i rättssäkerhetshänseende. Vad som framför allt talar mot den föreslagna regeln om omedelbar verkställighet är emellertid enligt utskottets mening att lagförslaget såsom det utformats ger bolaget vittgående möjligheter att ansöka hos kronofogdemyndigheten om utmätning så fort en avgiftsskyldig inte betalat TV-avgiften i rätt tid. Den enda förutsättning för verkställighetsåtgärder som uppställs – förutom att avgiften är obetald och förfallen till betalning – är att bolaget skall ha sänt ut en påminnelse. Det ligger i sakens natur att en sådan ordning innebär stora risker för att bolaget i många fall kan komma att begära att exekutiva åtgärder vidtas utan att det är påkallat och därmed i onödan kan förorsaka enskilda människor betydande olägenheter. Oavsett om utmätning kommer till stånd eller ej innebär enbart det förhållandet att en ansökan om verkställighet görs avsevärda olägenheter för en avgiftsskyldig därigenom att han registreras i utsökningsregistret.

Sammanfattningsvis anser sig lagutskottet av rättsäkerhetsskäl inte kunna godta förslaget i propositionen att bolagets beslut i avgiftsärenden skall få verkställas omedelbart. Utskottet förordar således att bestämmelsen i fråga (17 §) utgår ur lagförslaget och tillstyrker därmed bifall till motion Kr2 yrkande 1.

